

**CULTURBELEIDSPLAN
GEMEENTE OUD-TURNHOUT
2008 – 2013**

VOORWOORD

Met het cultuurbeleidsplan heeft het Oud-Turnhoutse gemeentebestuur de ambitie om cultuur een belangrijke plaats te geven in het gemeentebeleid. Cultuur brengt immers mensen samen en vormt een welgekomen rustpunt in onze drukke samenleving.

Dit strategisch cultuurbeleidsplan loopt van 2008-2013 en bevat de visie en doelstellingen die het bestuur wil verwezenlijken op cultureel vlak. Op basis van dit cultuurbeleidsplan zullen jaarlijks actieplannen worden opgesteld met daarin initiatieven om het gewenste beleid te realiseren.

De visie betreffende cultuurbeleid in Oud-Turnhout is gebaseerd op volgende pijlers:

1. cultuur is voor iedereen en gemeenschapsvormend
2. kwaliteit bewaren en ondersteunen
3. kruisbestuiving cultuur-toerisme-natuur
4. informatie, communicatie en inspraak

De volgende zes jaren zal werk gemaakt worden van de uitwerking van deze visie. Hierin staat de bereidwillige medewerking en samenwerking van vrijwilligers en verenigingen centraal. Cultuur is tenslotte iets door en voor de mensen.

Marleen Joris
Schepen van Cultuur

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	1
INHOUDSOPGAVE	2
1. STERKTEZWAKTEANALYSE VAN DE MAATSCHAPPELIJKE EN CULTURELE SITUATIE ..	3
1.1 DE MAATSCHAPPELIJKE SITUATIE VAN OUD-TURNHOUT	3
1.1.1 <i>Situering</i>	3
1.1.2 <i>Geschiedenis</i>	3
1.1.3 <i>Voorstelling</i>	3
1.1.4 <i>Geografische situering</i>	4
1.1.5 <i>Demografische gegevens</i>	4
1.1.6 <i>Sociaal-economische gegevens</i>	6
1.1.7 <i>Onderwijs</i>	6
1.1.8 <i>Toerisme</i>	7
1.1.9 <i>Besluit</i>	7
1.2 DE CULTURELE SITUATIE IN OUD-TURNHOUT	8
1.2.1 <i>Een korte historie</i>	8
1.2.2 <i>Gemeentelijke instellingen en infrastructuur</i>	8
1.2.3 <i>Particuliere infrastructuur</i>	12
1.2.4 <i>Socio-culturele verenigingen en (amateur)kunstenaars</i>	12
1.2.5 <i>Gemeentelijke ondersteuning</i>	13
1.2.6 <i>Communicatie</i>	13
1.2.7 <i>Besluit</i>	14
2. ALGEMENE DOELSTELLINGEN	16
2.1 VISIE “CULTUUR IN OUD-TURNHOUT”	16
2.1.1 <i>Cultuur is voor iedereen en gemeenschapsvormend</i>	16
2.1.2 <i>Kwaliteit bewaren en ondersteunen</i>	16
2.1.3 <i>Kruisbestuiving cultuur–toerisme–natuur</i>	16
2.1.4 <i>Informatie, communicatie & inspraak</i>	17
2.2 STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	17
3. ONDERSTEUNING VAN HET CULTURELE WERK DOOR DE GEMEENTE	20
4. BESCHRIJVING VAN HET PARTICIPATIEPROCES	22
4.1 BIJ DE OPMAAK	22
4.1.1 <i>Contact met schepen van cultuur</i>	22
4.1.2 <i>Contact met de vorige schepen van cultuur</i>	22
4.1.3 <i>Regiegroep</i>	22
4.1.4 <i>Enquête over cultuurbehoeften</i>	22
4.1.5 <i>Cultuurenquête</i>	23
4.1.6 <i>Praatcafé</i>	23
4.1.7 <i>Terugkoppeling naar de jeugd- en cultuurfunctionaris</i>	23
4.1.8 <i>Kunstenaars in Oud-Turnhout</i>	23
4.1.9 <i>Muzikaal onderwijs in Oud-Turnhout</i>	23
4.1.10 <i>Tekenacademie</i>	24
4.1.11 <i>Scholen</i>	24
4.1.12 <i>OCMW</i>	24
4.1.13 <i>Raden in de gemeente</i>	24
4.2 UITVOERING – EVALUATIE	24
5. BIJLAGEN	26

1. STERKTEZWAKTEANALYSE VAN DE MAATSCHAPPELIJKE EN CULTURELE SITUATIE

1.1 DE MAATSCHAPPELIJKE SITUATIE VAN OUD-TURNHOUT

1.1.1 Situering

Oud-Turnhout is gelegen in het noordoosten van de provincie Antwerpen en behoort tot het arrondissement Turnhout. De gemeente beslaat een totale oppervlakte van 38,8 km² en telt 12.630 inwoners. Dat komt overeen met een bevolkingsdichtheid van 326 inwoners/km². In de ranglijst van 70 gemeenten van de provincie Antwerpen staat Oud-Turnhout op de 30e plaats voor de oppervlakte, op de 45e voor het aantal inwoners en op de 49e voor de bevolkingdichtheid.

Binnen de gemeentegrenzen liggen drie woonkernen/parochies: Centrum/Sint-Bavo – Oosthoven/Sint-Antonius-Abt – Zwaneven/Onbevlekt Hart van Maria.

1.1.2 Geschiedenis

Over de oorsprong en de betekenis van de naam Oud-Turnhout is men het nog steeds niet eens. Nochtans duikt de naam reeds in de 14de-15de eeuw op: Vetus Turnholtum (1333), Oud-Tuernout (1405-1406), Viès-Tournout (1414).

Sinds de middeleeuwen was Oud-Turnhout het belangrijkste gehucht van Turnhout. Het werd ook in 1614 de eerste onafhankelijke parochie van Turnhout, hetgeen tot gevolg had dat de bewoners van het gehucht Oud-Turnhout een sterkere eigenheid ontwikkelden.

Na de onafhankelijkheid van België dienden de Oud-Turnhoutenaren een verzoek in tot afscheiding van de stad Turnhout. Met resultaat: Oud-Turnhout werd vanaf 1 januari 1859 een zelfstandige gemeente met 2.807 inwoners.

Na 120 jaar kwam deze autonomie onder druk te staan en dreigde opnieuw een fusie met Turnhout, waartegen Oud-Turnhout zich krachtadig verzet heeft. De onafhankelijkheid bleef gehandhaafd en gestaag groeide Oud-Turnhout verder uit tot een bloeiende, zelfstandige gemeente.

1.1.3 Voorstelling

Het woordje “oud” mag dan wel in de naam voorkomen, toch is Oud-Turnhout een dynamische, levenslustige en sprankelende gemeente.

Oud-Turnhout is niet meer het landelijke “dorpje” van weleer, maar is geëvolueerd naar een gemeente waar het landelijk karakter deels is moeten wijken voor specifieke woonkernen met residentieel karakter, maar gelukkig met behoud van grote gedeelten bos en natuur.

Wie Oud-Turnhout zegt, denkt immers meteen aan groen en natuur. Dit komt niet in het minst door de aanwezigheid van Landschap De Liereman. Dit natuurgebied is meer dan 430 ha groot en één van de oudste beschermde natuurgebieden in België. De bekendste plant is ongetwijfeld de wilde gagel. Vroeger was deze plant een zeer geliefd onderwerp van de Oud-Turnhoutse natuurschilders en momenteel wordt de gagel als basisingrediënt gebruikt bij het brouwen van het bier “Gageleer”. De bekendste Lieremanschilders waren Albert Sohie, Jef Claesen en Eugene Surinx. Zij bezorgden De Liereman en Oud-Turnhout een culturele uitstraling.

Het bewaren van dit erfgoed is voor Oud-Turnhout altijd een belangrijk doel geweest, wat niet wil zeggen dat de gemeente niet meegegroeid zou zijn op andere gebieden.

De bewijzen: sportinfrastructuur De Hoogt, een goed uitgebouwd wegennet, ontmoetingscentrum De Djoelen, gemeenschapscentrum De Heischuur, de gemeentelijke bibliotheek, bezoekerscentrum Landschap De Liereman, Vriendenkring Het Centrum, Kunst- en erfgoedcentrum Hofke van Chantraine, naast reeds bestaande infrastructuur van de parochies.

1.1.4 Geografische situering

Oud-Turnhout ligt, zoals hiernaast aangegeven, in het noordoosten van de provincie Antwerpen (de Antwerpse Kempen) met als buurgemeenten:

- noorden: Ravels
- oosten: Arendonk, Retie
- zuiden: Kasterlee
- westen: Turnhout

Oud-Turnhout is 'comfortabel' bereikbaar:

- verscheidene agglomeratiewegen doorkruisen de gemeente
  - de gewestweg N19 Turnhout - Ravels en grens Nederland
  - de provinciebaan N18 Turnhout - Retie (Mol)
  - de gewestweg R13 (Ring Turnhout) kruist de N18
  - de gewestweg N139 richting Arendonk en grens Nederland
- afrit 25 van de E34 geeft uit op de N18
- vlakbij de gemeentegrens bevindt zich ook de drukke verbindingsweg van Turnhout naar Kasterlee, Geel en Herentals.

Oud-Turnhout wordt in het ruimtelijke structuurplan Vlaanderen aangeduid als landelijke gemeente, net zoals haar buurgemeenten uitgezonderd Turnhout. Deze stad wordt in hetzelfde plan bestempeld als centrumstad met een centrumfunctie voor de regio.

Hierdoor zijn de inwoners van Oud-Turnhout voor een aantal sectoren op deze centrumstad aangewezen, zoals bij voorbeeld middelbaar onderwijs, ziekenhuis, grotere winkelcentra. Ook op cultureel vlak vervult Turnhout een prominente rol en het is bijgevolg aangewezen dat Oud-Turnhout bij het uitstippelen van haar eigen cultuurbeleid hiermee rekening houdt.

1.1.5 Demografische gegevens

Op 31 december 2006 telde Oud-Turnhout 12.630 inwoners: 6.310 mannen en 6.320 vrouwen of 4.964 gezinnen. Hiervan zijn 1.431 niet-Belgen en 11.199 Belgen. Dit inwonersaantal ging achteruit met 21 personen tegenover 2005: 619 inwijkelingen en 107 geboorten tegenover 650 uitwijkelingen en 97 overledenen.

Het inwonersaantal is in tien jaar tijd toegenomen met 189 personen (zie tabel 1). Het inwonersaantal van Oud-Turnhout neemt dus toe, maar slechts in geringe mate.

TABEL 1: EVOLUTIE BEVOLKING 1996 – 2006

	Oud – Turnhout										
Jaartal (op 31/12)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Inwoners	12.441	12.389	12.424	12.413	12.444	12.455	12.423	12.475	12.566	12.651	12.630

Bron: Dienst bevolking Oud-Turnhout

Wel stellen we vast dat de bevolking van Oud-Turnhout stelselmatig verouderd doorheen de jaren (zie tabel 2). Oud-Turnhout telt steeds minder inwoners jonger dan 20 jaar en meer inwoners ouder dan 65.

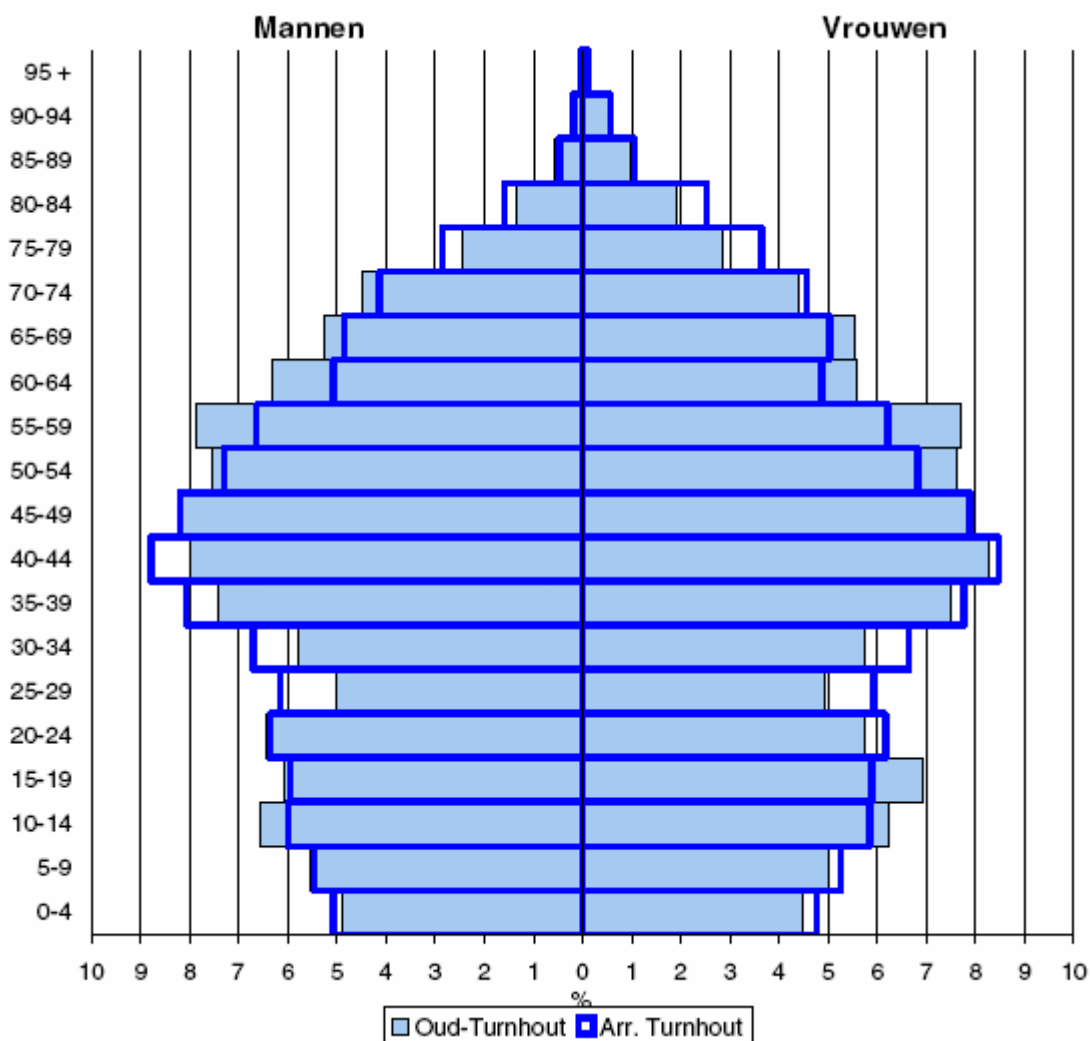
TABEL 2: SAMENSTELLING VAN DE BEVOLKING

	1 januari 2000		1 januari 2006		Evolutie
	Aantal	% van het aantal	Aantal	% van het aantal	
Totale bevolking	12 413	100,0%	12 651	100,0%	↗
Bevolking < 20 jaar	3 004	24,2%	2 845	22,5%	↘
Bevolking ≥ 20 en ≤ 64 jaar	7 850	63,2%	7 840	62,0%	↘
Bevolking 65 jaar en +	1 559	12,2%	1 966	15,5%	↗

Bron: FOD Economie, Statistiek en Economische Informatie

Uit onderstaande bevolkingspiramide is het opvallend hoe de bewoners in de leeftijdsklassen tussen 25 en 44 jaar en boven 74 jaar ondervertegenwoordigd zijn in vergelijking met het arrondissement. De leeftijdsklassen daartussen zijn dan weer oververtegenwoordigd. Hieruit blijkt een probleem waarmee de gemeente geconfronteerd wordt: de uitwijking van jong-volwassenen (die op oudere leeftijd vaak terugkeren). Een verklaring hiervoor is een gebrek aan betaalbare kavels, sociale verkavelingen, koop- en huurwoningen.

BEVOLKINGSPIRAMIDE 2005: OUD – TURNHOUT T.O.V. HET ARRONDISSEMENT TURNHOUT

Bron: GOM Antwerpen – Gemeenteprofiel 2006

Belgen en niet-Belgen

In Oud-Turnhout wonen 1.431 niet-Belgen of 11,33 % van het inwonersaantal. Een overzicht van deze 31 verschillende nationaliteiten: 1 Albanië, 2 Australië, 1 Brazilië, 4 Bulgarije, 1 Canada, 4 Columbia, 2 Congo, 4 Denemarken, 10 Duitsland, 4 Filippijnen, 1 Finland, 8 Frankrijk, 1 Ghana, 21 Groot-Brittannië, 2 Iran, 20 Italië, 3 Kazachstan, 5 Marokko, 1 Mexico, 1.299 Nederland, 1 Oezbekistan, 4 Oostenrijk, 3 Polen, 3 Portugal, 5 Roemenië, 5 Rusland, 5 Spanje, 5 Thailand, 3 Tunesië, 2 Verenigde Staten van Amerika, 1 Zwitserland.

Opmerkelijk hierin is wel het hoge percentage Nederlanders (10,3%) dat zich heeft gevestigd in Oud-Turnhout. Een reden hiervoor is het feit dat België enkele jaren geleden een fiscaal paradijs was voor kapitaalcrachtige Nederlanders. Heel wat van deze Nederlanders hebben zich gevestigd in de villawijken die Oud-Turnhout rijk is, voornamelijk gelegen in de parochie Zwaneven.

Een andere concentratie van nationaliteiten doet zich niet voor.

1.1.6 Sociaal-economische gegevens

Einde 2005 was 65,8% van de Oud-Turnhoutse bevolking beroepsactief. De werkloosheidsgraad bedroeg 7,1% en lag 1,3% lager dan het gemiddelde van het arrondissement. Van de 27 gemeenten in het arrondissement lag enkel in vijf andere gemeenten de werkloosheidsgraag nog lager.

De gezinnen in Oud-Turnhout hadden in 2003 (aanslagjaar 2004) een gemiddeld inkomen per aangifte dat 9% hoger lag dan het Belgische gemiddelde. Binnen het arrondissement Turnhout lag enkel in Vosselaar het gemiddelde inkomen hoger. Oud-Turnhout heeft dus welvarende inwoners en dit laat zich gelden in de vastgoedprijzen in Oud-Turnhout. Deze prijzen zijn bij de hoogste van de regio en worden gevoed door de grote groep Nederlandse inwijkelingen.

Oud-Turnhout kent naast ambachtelijke bedrijvigheid weinig of geen industrie. De meerderheid van de werkende bevolking moet zich dus buiten de gemeente verplaatsen om te werken. Dit maakt van Oud-Turnhout dan ook in hoofdzaak een woongemeente.

1.1.7 Onderwijs

In Oud-Turnhout kan je in 4 scholen terecht voor kleuter- en lager onderwijs. Bij één school is het gemeentebestuur de inrichtende macht, de andere drie zijn vrije gesubsidieerde scholen. Volgende basisscholen bevinden zich in de verschillende woonkernen:

- Centrum   Gemeentelijke Basisschool Salto
                    Vrije Basisschool Delta
- Oosthoven   Vrije Basisschool Reuzepas
- Zwaneven   Vrije Basisschool Zwaneven

Deze scholen vormen één scholengemeenschap, SCHOT genaamd, een vrij uniek zuiloverschrijdend gegeven in Vlaanderen.

Daarnaast is er tevens één onderwijsinrichting voor buitengewoon kleuter-, lager en secundair onderwijs: VIBO De Brem.

Wegens haar ligging naast Turnhout, voorziet Oud-Turnhout niet in algemene secundaire schoolopleiding. Voor secundair onderwijs is men dus aangewezen op de regionale werking van de stad Turnhout, waar een uitgebreid aanbod aanwezig is. Andere secundaire scholen in de regio bevinden zich in Arendonk, Geel en Mol.

1.1.8 Toerisme

De voornaamste toeristische aantrekkingspunten van Oud-Turnhout zijn: het natuurreserveaat Landschap De Liereman, de volledig gerestaureerde priorij van Corsendonk en het Kunst- en erfgoedcentrum het Hofke van Chantraine.

Het natuurreserveaat Landschap De Liereman is het bewijs dat de natuur een grote toeristische troef vormt voor Oud-Turnhout omwille van de vele wandel- en fietspaden. Aan de rand van het Landschap De Liereman werd door het gemeentebestuur een Bezoekerscentrum gebouwd om dit natuurgebied de nodige ondersteuning te bieden. Dit bezoekerscentrum is de verzamel- en startplaats van bewegwijzerde wandelingen, maar ook de plaats waar natuureducatieve tentoonstellingen plaatsvinden.

Nieuw is de permanente tentoonstelling met uitleg over de waardevolle natuur, bescherming van het gebied, de geschiedenis, de archeologie enz. Voor kleuters is er 'Het bos van Bo', een leerrijke tocht door de natuur.

Het Landschap De Liereman wordt beheerd door Natuurpunt, vereniging voor het behoud van natuur en landschap in Vlaanderen. Zij kijkt erop toe dat de prachtige heidegebieden, moerassen, berkenbossen, vijvers met rietkragen, bloeiende gagel en de rijke fauna en flora onaangetast blijven.

De priorij van Corsendonk is een restant van een voormalig augustijnerklooster in Oud-Turnhout. Deze werd in 1395 gesticht door Maria Van Brabant en werd definitief gesloten tijdens de Franse revolutie in 1795. Sindsdien zijn de gebouwen in privé-handen overgegaan.

In 1968 restaureerde eigenaar Fernand Nédée de priorij en sinds 1971 zijn de gebouwen beschermd. Sinds 1975 is er een internationaal conferentiecentrum in ondergebracht. In de loop der tijd zijn daar nog aanvullende activiteiten bijgekomen waaronder hotel en gastronomie, speciale weekendarrangementen en allerlei evenementen.

De aanwezigheid van de priorij heeft ook geleid tot het ontwikkelen van 'Corsendonk-bier' en 'Corsendonk-kaas'.

Het 'Hofke van Chantraine' werd gebouwd in 1895 en vervulde tot in 1998 de functie van pastorie van de parochie Sint-Bavo, daarna werd er de dienst Toerisme en Heemkunde ondergebracht. De naam verwijst naar de aanwezigheid van Tempeliers in Oud-Turnhout in de 12de eeuw. In het gebouw vinden geregeld tentoonstellingen plaats over diverse thema's. Het is de bedoeling om dit gebouw uit te bouwen tot een Kunst- en erfgoedcentrum. Dit biedt interessante perspectieven op cultureel vlak.

Oud-Turnhout maakt sinds september 2005 samen met de gemeenten Arendonk, Beerse, Turnhout, Ravels en Vosselaar deel uit van het toeristische samenwerkingsverband 'Land van Turnhout'. Binnen deze cluster van gemeenten worden toeristische projecten opgezet en werken de gemeenten samen aan de promotie van de regio. Uitgangspunt daarbij is de groene rand in de gemeenten rond het cultuurhistorisch centrum van Turnhout, de prachtige rustgevende natuur in het ontspannen kader van cultuur, of kortom "natuur omhelst cultuur".

1.1.9 Besluit

We kunnen Oud-Turnhout best omschrijven als een groene gemeente met een landelijk en residentieel karakter. De natuur geeft de gemeente een eigen identiteit.

Oud-Turnhout fungeert voornamelijk als woongemeente, met een iets verouderende bevolking, maar wil vooral een levende gemeente zijn. Het cultuurbeleid heeft hierin zeker een rol te spelen.

De nabijheid van de stad Turnhout is ook een constante factor, zowel in het verleden als in het heden. Oud-Turnhout moet zich, rekening houdende met deze centrumstad, weten te positioneren op verschillende (beleids)domeinen, zeker ook op vlak van cultuur.

1.2 DE CULTURELE SITUATIE IN OUD-TURNHOUT

Hieronder volgt een korte beschrijving van de culturele situatie in Oud-Turnhout. Deze situatieschets is een globaal overzicht, niet gebaseerd op cijfers.

1.2.1 Een korte historie

De laatste decennia heeft het gemeentebestuur veel inspanningen gedaan op cultureel vlak:

- de bouw van ontmoetingscentrum De Djoelen en de verbouwing van het bestaande gemeenschapscentrum De Heischuur
- de renovatie van de oude pastorie tot het Hofke van Chantraine en de installatie van een dienst toerisme en heemkunde
- de start en uitbouw van de jeugd- en cultuurdienst
- de uitreiking van de Cultuurprijs en Prijs van Verdienste
- het opstellen van een nieuw subsidiereglement voor de socio-culturele verenigingen en het optrekken van de toegekende subsidiebedragen
- de permanente ondersteuning van de Cultuurraad
- de mede-oprichting van de vzw Cultuurpromotie
- het oprichten van een gemeentelijke uitleendienst

De gemeente Oud-Turnhout heeft dus gezorgd voor een gezond cultureel klimaat door te voorzien in goede infrastructuur en de nodige ondersteuning.

Sinds 1998 maakt Oud-Turnhout tevens deel uit van de “Projectvereniging Regionaalstedelijk Gebied Turnhout”. Dit is een overlegplatform tussen Beerse, Turnhout, Vosselaar en Oud-Turnhout om het beleid op elkaar af te stemmen. Ook op cultureel vlak wordt een regionale samenwerking beoogd, maar dit is niet gemakkelijk te realiseren en moet stap voor stap groeien. Een uitdaging dus.

Uit de verschillende participatieacties blijkt een algemene tevredenheid over het bestaande culturele aanbod. Dit stimuleert het culturele beleid om verder te blijven groeien en verbeteren.

Daarom moet een eigentijds cultuurbeleid, in samenwerking met verenigingen, ook een belangrijk beleidsdomein blijven. De bedoeling is om intensere samenwerking tussen alle aspecten en locaties van het cultuurgebeuren in de gemeente te ontwikkelen.

1.2.2 Gemeentelijke instellingen en infrastructuur

1.2.2.1 Cultuurdienst

De gemeente beschikt niet over een afzonderlijke cultuurdienst, maar wel over een gedeelde “jeugd- en cultuurdienst”. Deze wordt geleid door een voltijdse jeugd- en cultuurfunctionaris (die zich dus niet fulltime met ‘cultuur’ kan bezighouden) en een voltijdse cultuurbeleidscoördinator. De dienst bevindt zich in ontmoetingscentrum De Djoelen. Deze verwevenheid met de jeugddienst zorgt voor een nauwe samenwerking tussen jeugd en cultuur.

De taken van de cultuurdienst zijn onder andere:

- info en reserveringen van lokalen in ontmoetingscentrum De Djoelen en gemeenschapscentrum De Heischuur
- administratief beheer gemeentelijke culturele gebouwen
- administratieve ondersteuning van cultuurraad en Cultuurpromotie Oud-Turnhout vzw
- promotie en verkoop voorstellingen, cursussen en uitstappen van Cultuurpromotie vzw

- opvolging Cultuurprijs en Prijs van Verdienste
- info en verwerking van de gemeentelijke subsidiereglementen
- aanvragen gemeentelijke uitleendienst

De cultuurdienst is betrokken bij de gemeentelijke culturele activiteiten en werkt mee aan nationale en lokale projecten.

1.2.2.2 Cultuurpromotie Oud-Turnhout vzw

In 2002 richtte het gemeentebestuur, de cultuurraad en de jeugd- en cultuurdienst de vzw Cultuurpromotie op om een gedeelte van het takenpakket van de cultuurdienst beter en makkelijker te kunnen organiseren.

Cultuurpromotie vzw heeft tot doel de cultuurparticipatie in de gemeente te bevorderen door onder meer: het versterken van de samenwerking tussen het gemeentebestuur en de gemeentelijke culturele initiatieven, het coördineren en het ondersteunen van het culturele verenigingsleven, het organiseren van aanvullende culturele activiteiten en manifestaties.

Dankzij de financiële steun van het gemeentebestuur, de medewerking van heel wat vrijwilligers en verenigingen, slaagt de vzw erin om jaarlijks een mooi aanbod samen te stellen van avondvoorstellingen, schoolvoorstellingen, cursussen en uitstappen. Het aanbod wordt gepresenteerd in de programmabrochure van OC De Djoelen.

1.2.2.3 Cultuurraad

De cultuurraad is de gemeentelijke adviesraad voor cultuur en heeft als doel het bevorderen van een integraal cultuurbeleid in het belang van alle inwoners van Oud-Turnhout. De cultuurraad is hiervoor het inspraakorgaan.

Tevens brengt de cultuurraad adviezen uit over culturele onderwerpen en tracht hij overleg en samenwerking tot stand te brengen tussen verenigingen, diensten, instellingen en andere organisaties die actief zijn in de culturele sector.

De cultuurraad bestaat uit een algemene vergadering, die jaarlijks in mei vergadert, en een dagelijks bestuur dat maandelijks vergadert, uitgezonderd juli en augustus. Algemene vergadering en dagelijks bestuur komen buiten deze data ook samen wanneer de noden het vereisen. Naast afgevaardigden van erkende culturele verenigingen kunnen ook geïnteresseerde inwoners lid worden van de cultuurraad. De raad wordt ondersteund door de cultuurbeleidscoördinator, de schepen van cultuur neemt deel als waarnemend lid.

1.2.2.4 Gemeenschapscentrum De Djoelen

Het gemeenschapscentrum De Djoelen bestaat uit twee gebouwencomplexen: ontmoetingscentrum De Djoelen en gemeenschapscentrum De Heischuur. Hiermee beschikt Oud-Turnhout over twee goed uitgeruste gemeentelijke culturele gebouwen. Beide locaties omvatten meerdere grote en kleine vergaderruimtes, een grootkeuken en een grote polyvalente zaal (die van De Djoelen met telescopische tribune).

De infrastructuur staat ter beschikking van het ruime culturele veld in de gemeente. Het gebruik van het gemeenschapscentrum wordt geregeld in een huur- en gebruiksreglement. Het retributiereglement vermeldt de huurtarieven. De erkende Oud-Turnhoutse verenigingen kunnen aan gunstige tarieven gebruik maken van de lokalen, terwijl dit voor de adviesraden gratis is.

Naast de receptieve functie van het gemeenschapscentrum wordt ook een eigen programmering uitgewerkt. Dit gebeurt door Cultuurpromotie vzw, vaak in samenwerking met Oud-Turnhoutse verenigingen.

De raad van bestuur van de culturele gebouwen zorgt voor het beheer van het gemeenschapscentrum en is samengesteld uit een evenredige vertegenwoordiging van gebruikers en politieke strekkingen.

a) Ontmoetingscentrum De Djoelen

Het ontmoetingscentrum werd gebouwd op de plaats van het vroegere "Gildenhuis", de bakermat van het parochiale verenigingsleven. In september 1999 werd OC De Djoelen officieel geopend en kende sindsdien een bloeiend bestaan.

Het aanbod van lokalen en zalen is gevarieerd, zowel wat betreft grootte als technische mogelijkheden. Hieronder een overzicht:

- de cornet - 188 personen
- de knaap - afhankelijk van de opstelling: 260 tot 700 personen - telescopische tribune / podium / projectiescherm / regie en theaterbelichting / buffet / industriële keuken
- tamboer 2 - vergaderruimte voor 20 personen
- tamboer 3 - vergaderruimte voor 8 personen
- de koning (eerste verdieping) - tot 99 personen – projectiescherm / buffet / keuken met toestellen
- de keizer (tweede verdieping) - tot 99 personen - geschikt als tentoonstellingsruimte

De technische ondersteuning wordt geleverd door de conciërge en twee halftijdse poetsvrouwen zorgen voor de netheid van het gebouw.

b) Gemeenschapscentrum De Heischuur

Begin jaren tachtig werd de gemeentelijke "jongensschool" van Oosthoven omgebouwd tot een gemeentelijk centrum. De naam "Heischuur" komt uit "Heieinde" en "Schuurhoven", de straten waaraan het gebouw grenst. In 2000 werd één van de zalen vergroot en werden enkele nieuwe vergaderlokalen bijgebouwd, samen met de aanleg van een nieuwe parking. Een voltijdse poetsvrouw zorgt voor de praktische organisatie.

Een overzicht van de lokalen:

- de veldschuur – 20 personen
- de mutsaard - 10 personen
- zaal heieinde - afhankelijk van de opstelling: 80 tot 100 personen - projectiescherm / projectiekamer
- zaal schuurhoven - afhankelijk van de opstelling: 144 tot 250 personen
- het binnenerf - 80 personen
- de haard - vergaderruimte voor 30 personen
- keuken - semi-industriële keukeninrichting

1.2.2.5 Bibliotheek

De gemeentelijke openbare bibliotheek van Oud-Turnhout is sinds 1980 officieel erkend als "openbare bibliotheek". Iedereen kan er terecht voor ontspanning, kennis, cultuur of informatie. De bibliotheek biedt een uitgebreid en divers aanbod aan voor volwassenen, jeugd en kinderen. Leden kunnen gratis op internet surfen en in de leeszaal zijn dagbladen, tijdschriften en naslagwerken voor iedereen ter inzage.

Daarnaast organiseert de bibliotheek regelmatig activiteiten (al dan niet in samenwerking), zoals auteurslezingen of voorleesmomenten voor kinderen.

Sinds april 2007 maakt de bibliotheek ook deel uit van het provinciale bibliotheekstelsel ISIS. De collecties van de aangesloten bibliotheken worden dan virtueel tot één gemeenschappelijke catalogus gemaakt.

De bibliotheek wordt geleid door een voltijdse bibliothecaris, met de steun van vier bibliotheekassistenten, waarvan drie deeltijds en één voltijds.

Het beheersorgaan van de bibliotheek telt 18 leden: 9 vertegenwoordigers van de politieke strekkingen uit de gemeenteraad en 9 vertegenwoordigers van de gebruikers. De hoofdtaak van het beheersorgaan is de inrichtende macht (de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen) bij te staan bij het beheer van de bibliotheek.

Bevoegdheden:

- het opstellen van een jaarprogramma
- controle op uitgevoerde en uit te voeren werken
- vaststellen van een reglement van inwendige orde (werking van het beheersorgaan) en een dienstreglement (werking van de bib)
- voorstellen van begroting voor de bibliotheek
- op eigen initiatief en op verzoek advies uitbrengen bij het schepencollege over aspecten i.v.m. de gemeentelijke openbare bibliotheek.

1.2.2.6 Kunst- en erfgoedcentrum “Hofke van Chantraine” – dienst toerisme-heemkunde

De dienst toerisme-heemkunde is ondergebracht in het “Hofke van Chantraine”. Deze dienst wordt bevolkt door een voltijdse medewerker, aangevuld met een groep vrijwilligers.

Het infokantoor van Toerisme Oud-Turnhout vormt een centraal informatiepunt over het plaatselijke erfgoed en de toeristische bezienswaardigheden in Oud-Turnhout en de regio.

Het Kunst- en erfgoedcentrum Hofke van Chantraine heeft zich ontwikkeld tot een dynamische ontmoetingsplek waar kunst, cultuur en erfgoed toegankelijk worden gemaakt voor een zo breed mogelijk publiek door middel van tijdelijke tentoonstellingen en kleinschalige culturele initiatieven. Naast activiteiten georganiseerd door de vereniging zelf, staat het Hofke ook open voor private socio-culturele initiatieven, al dan niet georganiseerd in samenwerking met het Hofke van Chantraine. De nodige informatie is terug te vinden op de website: www.hofkevanchantraine.be

De uitbouw van dit centrum is in handen van “Hofke van Chantraine vzw”. Deze vzw is een samenwerkingsverband tussen de gemeente Oud-Turnhout, Toerisme Oud-Turnhout vzw heemkundekring Corsendonca vzw en Kerkraad Sint-Bavo. De vereniging stelt zich tot doel de toekomstige restauratie van de voormalige pastorie voor te bereiden en te realiseren rekening houdend met de eigentijdse noden waaraan een voor het publiek toegankelijk centrum moet voldoen.

In het Hofke van Chantraine bevindt zich ook het documentatiecentrum van heemkundekring Corsendonca.

De heemkundekring Corsendonca wil de belangstelling voor en de kennis van het eigen lokale erfgoed in al zijn facetten (genealogie, volkskunde, naamkunde enz.) bevorderen en bestuderen. Dit gebeurt door onderzoek, studie, publicatie en door het verzamelen van voorwerpen en oudheidkundige gegevens. Het behoud van het cultureel erfgoed is een andere doelstelling. Hiervoor is sensibilisering van zowel bevolking als bestuur nodig.

1.2.2.7 Bezoekerscentrum Landschap De Liereman

Enkele jaren geleden bouwde het gemeentebestuur het Bezoekerscentrum Landschap De Liereman, ter ondersteuning van het geklasseerde natuureservaat Landschap De Liereman. Het bezoekerscentrum is de verzamel- en startplaats van bewegwijzerde wandelingen, maar ook de plaats waar natuureducatieve tentoonstellingen plaatsvinden. Nieuw is de permanente tentoonstelling met uitleg over de waardevolle natuur, bescherming van het gebied, de geschiedenis, de archeologie enz.

Het natuurgebied "Landschap De Liereman" is dus voortaan onomkeerbaar verbonden met het Bezoekerscentrum en vormt een belangrijke toeristische troef voor Oud-Turnhout.

1.2.2.8 Jeugdhuis De Splinter

Het jeugdhuis De Splinter bestaat sinds 1995. Het is een ontmoetingsplaats voor jongeren waar ideeën uitgewisseld kunnen worden, waar andere culturen aan bod kunnen komen, waar er gefeest wordt, ... Iedereen is er welkom.

Er worden allerlei activiteiten georganiseerd door en voor de jeugd. Vooral de inplanting van het gebouw is een probleem. De website van het jeugdhuis wordt momenteel vernieuwd: www.jhdesplinter.be

1.2.2.9 Jeugdcentrum Zweepes Ven

Momenteel is men volop bezig met de bouw van jeugdcentrum Zweepes Ven op het speelplein aan de Oude Arendonksebaan. Dit gebouw zal hoofdzakelijk voor de kinderen en jeugd bestemd zijn (zoals Grabbelpas en speelpleinwerking), maar de ganse invulling is nog niet gekend. Mogelijk kunnen er ook enkele culturele activiteiten plaatsvinden.

1.2.2.10 Tekenacademie filiaal Oud-Turnhout

De tekenacademie in de gemeente is een filiaal van de academie van Turnhout. Kinderen tussen 6 en 11 jaar kunnen elke week tekenen, schilderen, boetseren en knutselen in gemeenschapscentrum De Heischuur. De lessen vinden plaats op woensdagnamiddag en zaterdagvoormiddag.

1.2.3 Particuliere infrastructuur

De niet-gemeentelijke culturele infrastructuur beperkt zich tot volgend overzicht:

- parochiezalen
  - Parochiecentrum 't Klooster, Kerkstraat 37
  - Parochiecentrum Oosthoven, Polderstraat 75
  - Parochiecentrum Zwaneven, Steenweg op Mol 161
- Vriendenkring Het Centrum, Meibloemstraat 32, waarin de gemeente participeert (polyvalente zaal)
- Jeugdlokaal Zwaneven aan de Oude Arendonksebaan

Naast de gemeentelijke infrastructuur vinden ook in deze zalen uiteenlopende culturele activiteiten plaats.

1.2.4 Socio-culturele verenigingen en (amateur)kunstenaars

Oud-Turnhout kent een rijk en uitgebreid verenigingsleven; dit vertaalt zich in 77 socio-culturele verenigingen. Deze socio-culturele verenigingen bestrijken verschillende domeinen van het culturele leven: dans, schilderkunst, toneel, muziek, ... Ze vormen de basis van het culturele leven in Oud-Turnhout en kunnen genieten van verschillende vormen van gemeentelijke ondersteuning. De meerderheid van de verenigingen bouwt een eigen jaarwerking uit.

Voor meerdere initiatieven doet de cultuurdienst beroep op de medewerking van deze socio-culturele verenigingen. Deze samenwerking wordt als positief en zinvol ervaren en biedt culturele perspectieven voor de toekomst.

Oud-Turnhout heeft ook verschillende (amateur)kunstenaars onder zijn inwoners. Zij treden op geregelde tijdstippen naar buiten met tentoonstellingen en deelnames aan initiatieven van de cultuurdienst. Deze kunstenaars krijgen ook de nodige ondersteuning om naar buiten te treden en zich te tonen aan het grote publiek.

1.2.5 Gemeentelijke ondersteuning

Materiële ondersteuning

De verenigingen kunnen gebruik maken van materiaal dat het gemeentebestuur ter beschikking stelt in de uitleendienst. De lijst van materialen is uitgebreid, met een mobiel podium als orgelpunt. De materialen worden indien nodig ter plaatse gebracht en opgehaald. De materialen die uitgeleend kunnen worden: podiumwagen, podiumelementen, tentoonstellingspanelen, koeltogen, spoeltogen, nadarhekken, tafels, klapstoelen, (kleine) muziekinstallatie met microfoon, vlaggen, vlaggenmasten, doeken, afvalcontainers, stroompaddestoel.

Financiële ondersteuning

Financieel ondersteunt de gemeente de verenigingen met subsidies. Het subsidiereglement voorziet in drie subsidies voor erkende socio-culturele verenigingen: basissubsidies, werkingssubsidies en projectsubsidies of startsubsidies.

Voor de basis- en werkingssubsidies wordt door het schepencollege, na advies van de gemeentelijke cultuurraad, jaarlijks een gezamenlijk krediet voorzien in de gemeentebegroting. Voor projectsubsidies wordt tevens jaarlijks een afzonderlijk krediet voorzien.

De basis- en werkingssubsidies worden verdeeld via een reglement met puntenstelsel. Om hiervoor in aanmerking te komen, moeten de verenigingen jaarlijks een aanvraag indienen voor 15 september. Deze subsidies worden toegekend op basis van de activiteiten in het voorbije werkingsjaar.

De project- of startsubsidies zijn bedoeld voor nieuwe/vernieuwende initiatieven of startende verenigingen. De aanvraag voor deze subsidie moet ingediend worden vóór de laatste werkdag van oktober bij de cultuurdienst.

Voor een jubileumviering (voor 25 jaar bestaan en veelvouden ervan) kan een erkende vereniging, na aanvraag, ook een subsidietoelage ontvangen.

Verenigingen of initiatieven die niet volledig beantwoorden aan de voorwaarden omschreven in het subsidiereglement voor socio-culturele verenigingen, kunnen in aanmerking genomen worden voor een vast subsidiebedrag dat jaarlijks in de begroting voorzien wordt.

Logistieke ondersteuning

Voor de Oud-Turnhoutse verenigingen biedt het gemeentebestuur de mogelijkheid om tegen een gunstig tarief zalen te huren in gemeentelijke gebouwen. Verenigingen kunnen in gemeenschapscentrum De Heischuur en ontmoetingscentrum De Djoelen beschikken over zalen die variëren zowel wat betreft grootte als technische mogelijkheden. Er bestaat ook de mogelijkheid om technisch materiaal te gebruiken.

1.2.6 Communicatie

De programmabrochure van Cultuurpromotie vzw geeft een overzicht van de voorstellingen en evenementen in ontmoetingscentrum De Djoelen en gemeenschapscentrum De Heischuur. Deze brochure wordt jaarlijks huis-aan-huis bezorgd in de ganse gemeente.

De prikbordkalender is een beknopt en handig overzicht van de activiteiten in De Djoelen en De Heischuur. Enkele keren per jaar ontvangen alle Oud-Turnhoutse gezinnen die gratis thuis.

Zes keer per jaar verschijnt het gemeentelijke informatieblad met informatie over de gemeentelijke diensten en dienstverlening. Ook de gemeentelijke adviesraden krijgen de nodige ruimte om hun informatie te verspreiden.

Op de gemeentelijke website staat uitgebreide informatie over de werking, projecten en dienstverlening van de culturele diensten en het culturele leven in de gemeente.

Om gemeentelijke culturele activiteiten te promoten wordt steeds de lokale pers aangeschreven. Het bereik van deze berichtgeving is moeilijk in te schatten. De verspreiding van affiches en flyers en de lichtkrant van ontmoetingscentrum De Djoelen zijn andere promotiekanalen.

1.2.7 Besluit

De vaststellingen uit de participatieacties:

- Oud-Turnhout beschikt over een ruim cultureel aanbod dat verder uitgebreid mag worden naargelang de verschillende doelgroepen. Hierbij mogen jeugd, senioren en kansarmen niet vergeten worden. Extra inspanningen om hen te laten participeren zijn gewenst.
- Het culturele leven in Oud-Turnhout is rijk maar verbrokkeld. Het moet daarom een gezicht krijgen door meer samenwerking tussen de verschillende diensten te stimuleren.
- Het gemeenschapscentrum De Djoelen biedt een evenwichtig programma aan dat inspeelt op de lokale behoeften. Toneel, kunst en muziekoptredens staan zeker op het verlanglijstje.
De aanwezige culturele infrastructuur biedt mogelijkheden voor uiteenlopende doeleinden, met een drukke bezetting als gevolg. Er is geopperd dat gemeenschapscentrum De Djoelen nog meer beschikbaar zou kunnen zijn voor 'eigen' verenigingen.
Velen vinden de weg naar De Djoelen voor culturele activiteiten. Men is tevreden over het aanbod, de prijzen en de kwaliteit. Als minpunt wordt meermaals het parkeerprobleem vermeld.
- Individuele amateuristische kunstbeoefenaars worden in het huidige beleid nog te weinig benaderd. Zij verdienen meer kansen en ondersteuning.
- Oud-Turnhout beschikt over een uitgebreid verenigingsleven, dat kan rekenen op ondersteuning van het gemeentebestuur in de vorm van financiële, logistieke en materiële steun. Deze ondersteuning wordt gewaardeerd. De uitleendienst mag verder uitgebreid worden.
- Verenigingen moeten creatief blijven in hun vernieuwing, met ondersteuning van de gemeente. Deze vernieuwing moet ervoor zorgen dat het verenigingsleven aantrekkelijk blijft.
Daarnaast vinden de verenigingen elkaar te weinig. Samenwerking tussen verenigingen gebeurt te weinig waardoor vele verenigingen beperkt blijven in mogelijkheden. Het stimuleren van samenwerking is nodig.
Projectsubsidies kunnen helpen bij vernieuwende projecten of samenwerkingsinitiatieven.
- Promotie en informatiedoorstroming zijn belangrijk en dienen overzichtelijk te zijn. Een combinatie van de mogelijke communicatiekanalen zorgt ervoor dat het aanbod goed verspreid kan worden.

Het gemeentelijke aanbod is gekend, maar de activiteiten en werking van de Oud-Turnhoutse verenigingen minder. Zij ondervinden moeilijkheden op promotioneel vlak. Internet biedt (nieuwe) mogelijkheden en verdient daarom de nodige aandacht. Een website is dus een 'must'.

Ook de mondelinge reclame (via vrienden, familie, ...) doet nog steeds haar werk!

- De cultuurdienst is voldoende gekend. Duidelijke pluspunten van de dienst zijn de goede werking, hulpverlening en ligging. Een mogelijk aandachtspunt zijn de openingsuren (wekelijks één avond geopend).
- De werking en doelstelling van de cultuurraad is niet bij iedereen bekend. De cultuurraad mag zich dus duidelijker profileren.
- Over de werking van de bibliotheek is men tevreden. Positieve elementen zijn de ruime parking en de goede bereikbaarheid van het gebouw. Een vernieuwing van de leeszaal van de bibliotheek zou het bibliotheekbezoek aangenamer maken. De ingang kan verbeterd worden voor andersvaliden.
- Het Hofke van Chantraine is gekend, maar het publiek moet er nog beter de weg naar vinden. Een uitdaging om hierin verandering te brengen. Een gekend probleem is de toegankelijkheid van het gebouw. Hiernaast moet er aandacht geschonken worden aan een weloverwogen erfgoedbeleid.
- Een duidelijk pluspunt voor het toerisme in Oud-Turnhout is het Bezoekerscentrum Landschap De Liereman. Men is zeer tevreden over de aangeboden begeleide wandelingen en informatie.

2. ALGEMENE DOELSTELLINGEN

2.1 VISIE “CULTUUR IN OUD-TURNHOUT”

Met het cultuurbeleidsplan wil het gemeentebestuur van Oud-Turnhout het culturele leven een vaste plaats op de politieke agenda geven.

2.1.1 Cultuur is voor iedereen en gemeenschapsvormend

Cultuur is een vorm van identiteitsbeleving, individueel of in groep. Iedereen moet zich kunnen ontplooiën en de kans krijgen om deel te nemen aan culturele activiteiten. Cultuur is dus niet alleen het leuke extraatje. Vele actoren kunnen hierin een belangrijke rol spelen: onderwijs, bibliotheek, gemeentebestuur, jeugdwerk, seniorenwerk, verenigingsleven, ...

“Cultuur voor iedereen” is een belangrijk uitgangspunt voor het beleid van onze gemeente. Cultuur wil aanzetten tot ontmoeting en het ontwikkelen en verspreiden van gemeenschappelijke waarden. Via culturele initiatieven wil het gemeentebestuur de Oud-Turnhoutse gemeenschap laten groeien tot een verdraagzame, open en democratische samenleving. Om elke inwoner de nodige kansen te bieden, is het belangrijk om de drempel voor cultuurparticipatie zo laag mogelijk te maken en te houden. In de toekomst zullen specifieke doelgroepen (zoals jongeren, ouderen, gezinnen, sociaal zwakkeren, minder mobiele, ...) aangesproken worden om deel te nemen aan het culturele leven. Culturele diversiteit wordt mogelijk en vanzelfsprekend gemaakt.

Breder gezien vormt Oud-Turnhout geen eiland in het Vlaamse culturele landschap. Onze ligging biedt de nodige kansen aan onze inwoners om te participeren aan het cultuuraanbod over de gemeentegrenzen heen. Daarnaast is het mogelijk om met eigen culturele initiatieven een intergemeentelijke en regionale uitstraling te krijgen.

2.1.2 Kwaliteit bewaren en ondersteunen

Het sociaal-culturele leven bloeit en geeft onze gemeente een gezonde dynamiek. Het cultuurbeleidsplan wil daarom bewaren wat goed is en inspanningen leveren om het culturele leven te verbeteren waar mogelijk. Zo kunnen accenten gelegd worden op verschillende vormen van cultuurspreiding en cultuurcreatie. Samenwerking wordt ondersteund en gestimuleerd.

Verenigingen vormen een belangrijke partner in het Oud-Turnhoutse culturele leven en verdienen daarom alle kansen om een goede werking te kunnen ontplooiën. De bestaande ondersteuning door het gemeentebestuur behoeft geen grondige herziening, maar kan verfijnd worden waar nodig, toegespitst op de werkelijke noden van de aanbieders en gebruikers. De wisselwerking tussen verenigingen en het gemeentebestuur is er één van samenwerking, ondersteuning en dialoog.

Naast het verenigingsleven willen wij in de toekomst ook alle kansen blijven geven aan individuele kunstenaars, burgers en groepen, die op één of andere manier het cultuuraanbod en de -beleving in de gemeente bevorderen.

2.1.3 Kruisbestuiving cultuur–toerisme–natuur

Onze gemeente is een aangename woongemeente met een rustig, landelijk en groen karakter. Deze eigenheid vormt ons voornaamste erfgoed. Initiatieven hieromtrent kunnen de ontbrekende schakel tussen cultuur, natuur en toerisme vormen.

Het gemeentelijke erfgoed en de beschermde landschappen vormen een toeristische trekpleister. Het bewaken en bewaren van het erfgoed mag dus niet ontbreken in ons gemeentelijk cultuurbeleid.

2.1.4 Informatie, communicatie & inspraak

Cultuur moet een gezicht krijgen en meer zichtbaar worden in onze gemeente. De gemeente gaat blijvend op zoek naar communicatieve vormen om geïnteresseerden te bereiken en niet-geïnteresseerden te stimuleren. Hierbij houden we rekening met de evolutie in communicatie, die ons tevens in staat moet stellen om een wisselwerking tot stand te brengen tussen allen die participeren aan het culturele leven.

Bovendien willen we het verenigingsleven, andere culturele actoren, de vrijwilligers en de gehele Oud-Turnhoutse bevolking bij het beleid blijven betrekken. De cultuurraad is daarvoor het aangewezen forum.

2.2 STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

Op basis van de visie “cultuur in Oud-Turnhout” worden algemene of strategische doelstellingen (vet gedrukt) geformuleerd. Deze doelstellingen vormen het kader waaraan de verschillende culturele actoren vanuit hun eigen specificiteit meewerken. Strategische doelstellingen geven de gewenste situatie aan en de beoogde resultaten/effecten.

Operationele doelstellingen maken de strategische concreter: wat zal de gemeente doen om het beleid te realiseren. De formulering geeft de gewenste situatie aan. Deze operationele doelstellingen vormen de basis voor de jaarlijkse actieplannen, die op hun beurt de concrete projecten en acties zullen beschrijven om de doelstellingen te verwezenlijken.

AANBOD

1. De gemeente Oud-Turnhout laat de bevolking kennismaken met het cultuuraanbod binnen en buiten de gemeente en spoort inwoners aan om cultureel actief te zijn.

- Het aanbod van de Oud-Turnhoutse culturele diensten is actueel en gevarieerd.
- Alle inwoners krijgen kans deel te nemen aan het culturele leven volgens de eigen wensen en/of noden.
- De bibliotheek garandeert democratische en objectieve informatie en een laagdrempelige toegang daartoe.
- De bibliotheek biedt de kans om de sociale informatiekloof te verkleinen. Zij ondersteunt levenslang en levensbreed leren voor alle leeftijdsgroepen via haar collecties en werking.
- De culturele diensten vervullen een doorverwijsfunctie voor niet-gemeentelijk cultureel aanbod.
- De culturele diensten organiseren lokale overkoepelende activiteiten met vrijwillige medewerkers en verenigingen om een cultuuraanbod te realiseren dat het verenigingsaanbod overstijgt.
- De culturele diensten prikkelen verenigingen en (amateur)kunstenaars om met elkaar in contact te komen en om de kwaliteit van hun cultuuraanbod te verhogen.
- De inwoners van Oud-Turnhout hebben in eigen gemeente de gelegenheid hun kennis actueel te houden en hun (kunstzinnige) vaardigheden te ontwikkelen.
- Het culturele aanbod wordt geïnformeerd aan de burger, rekening houdende met de evolutie in communicatie.
- De burger maakt actief gebruik van het vormingsaanbod, aangeboden door de gemeente al dan niet in samenwerking met andere partners. Dankzij dit vormingsaanbod blijft de burger bij.

2. Het gemeentebestuur vindt cultuur belangrijk en ondersteunt het cultuurbeleid op voldoende en verantwoorde wijze zodat kwaliteit gewaarborgd blijft.

- Cultuur wordt geïntegreerd in verschillende beleidsdomeinen.
- De culturele diensten beschikken over voldoende, gemotiveerd en gekwalificeerd personeel om een blijvend kwalitatief cultuuraanbod te garanderen.
- De gemeente schept kansen voor de (amateuristische) kunstbeoefening, en dit voor verenigingen, gevestigde kunstenaars en jong talent.
- De bibliotheek biedt een kwalitatief aanbod aan dat up-to-date is.
- De inwoners van Oud-Turnhout ervaren de bibliotheek en de cultuurdienst als goed georganiseerde gemeentelijke diensten, die over de nodige logistieke ondersteuning beschikken en evolueren met het digitale tijdsperk.
- De cultuurbeleidscoördinator stimuleert overleg en samenwerking tussen de gemeentediensten die in ruime mate met cultuur verweven zijn en werkt samenwerkingsverbanden tussen hen uit op cultureel gebied.

PARTICIPATIE

3. De inwoners van Oud-Turnhout worden uitgenodigd om actief deel te nemen aan het culturele leven.

- Cultuur is er voor iedere inwoner in zijn of haar eigen buurt. De nabijheid van het aanbod vergemakkelijkt deelname. Meer burgers ontdekken het culturele leven in hun leefomgeving.
- De inwoners van Oud-Turnhout kunnen in de gemeente terecht voor een divers en ruim aanbod aan cultuur. Specifieke activiteiten en projecten prikkelen hen extra om aan cultuur te participeren.
- De culturele diensten streven naar een hoger participatief gedrag bij de verschillende doelgroepen.

GEMEENSCHAPSVORMING

4. De burger wordt gestimuleerd via culturele impulsen om mee te werken aan gemeenschapsvorming in Oud-Turnhout.

- Onze inwoners werken actief mee aan een leefbare en aantrekkelijke gemeente.
- De gemeente ondersteunt lokale culturele initiatieven in de mate van het mogelijke.
- De culturele diensten stimuleren de samenwerking tussen de verschillende culturele actoren.
- De gemeente ondersteunt het verenigingsleven als belangrijke gemeenschapsvormende factor. Verenigingen krijgen de nodige kansen om te groeien en hun aanbod te diversifiëren.
- De vrijwilliger werkt actief mee aan de gemeenschapsvorming. Hij ondersteunt de culturele diensten om alle doelgroepen aan te spreken en vormt een draagvlak voor de maatschappelijke betrokkenheid. De vrijwilliger voelt zich voldoende gewaardeerd door de gemeente.
- De wisselwerking tussen vrijwilliger en gemeentebestuur is er één van samenwerking en ondersteuning.
- Alle inwoners voelen zich thuis in Oud-Turnhout. Via allerlei culturele activiteiten en evenementen krijgen ze de gelegenheid anderen te ontmoeten en een sociaal netwerk uit te bouwen.

KRUISBESTUIVING CULTUUR-TOERISME-NATUUR

5. Het cultuurbeleid werkt een cultuurtoeristisch beleid uit met het oog op natuurbehoud en bescherming van de eigenheid van Oud-Turnhout.

- Door initiatieven verhoogt het beleid de participatie op het vlak van erfgoed en toerisme.
- Het groene karakter van Oud-Turnhout bepaalt mee het beleid en dient als inspiratie voor initiatieven, maar met behoud van de eigenheid van de gemeente.
- Het overleg tussen cultuur-toerisme-natuur en het oog hebben voor elkaar bevorderen het cultuurtoerisme en de samenwerking.

CULTUREEL ERFGOED

6. Het cultuurbeleid smeedt een levendige band tussen inwoners en hun verleden zodat de inwoners in contact gebracht worden met het gemeentelijke erfgoed.

- De Oud-Turnhoutse bevolking kent het eigen materieel en immaterieel erfgoed.
- Het gemeentebestuur verhoogt de betrokkenheid van de burger met het erfgoed door het opzetten van allerlei projecten.
- Het bewaren van het materiële en immateriële erfgoed worden als noodzakelijk gezien door het gemeentebestuur dat daarom dus een actief erfgoedbeleid voert. De culturele diensten en de erfgoedvrijwilligers krijgen dan ook de nodige financiële, logistieke en infrastructurele ondersteuning.

INSPRAAK

7. Het gemeentebestuur betreft de inwoners bij de opmaak en de uitvoering van het cultuurbeleid.

- Er is een positieve, opbouwende interactie tussen gemeentebestuur en de verschillende culturele actoren i.v.m. opmaak en uitvoering van het cultuurbeleid.
- Het cultuurbeleid houdt rekening met de inbreng van de burger en geeft de burger ook de mogelijkheid om deze inbreng te uiten.
- De adviesraden spelen bij de opmaak en de uitvoering van het cultuurbeleid een centrale rol.
- De burger voelt zich betrokken bij het culturele leven en bij het uitstippelen van het cultuurbeleid in Oud-Turnhout.
- De cultuurraad dient het aanspreekpunt te zijn voor alle inwoners en socio-culturele verenigingen en moet het 'bindmiddel' zijn tussen de verenigingen en de gemeente. Daarnaast moet de cultuurraad zelf initiatieven kunnen/durven nemen. Een goede en vlotte samenwerking met de gemeentelijke diensten is hierbij essentieel.

REGIONAAL

8. Het cultuurbeleid participeert op maat van Oud-Turnhout aan regionale en bovenlokale initiatieven.

- De openbare bibliotheek participeert en investeert in het streekgericht bibliotheekbeleid en initiatieven van het VCOB.
- De cultuurdienst en het kunst- en erfgoedcentrum programmeren in samenspraak met de omliggende buurgemeenten.
- Samenwerking met andere gemeenten biedt kansen die niet te verwezenlijken zijn als gemeente alleen.

3. ONDERSTEUNING VAN HET CULTURELE WERK DOOR DE GEMEENTE

In dit hoofdstuk wordt duidelijk welke middelen het gemeentebestuur voorziet voor de ondersteuning van het culturele werk voor de volgende zes jaar.

Naast de voorziene bedragen voor de reguliere werking worden ook een aantal prioriteiten vermeld die we met het cultuurbeleidsplan willen verwezenlijken. Aangezien de juiste acties en de nodige middelen hiervoor nog niet definitief gekend zijn, willen we benadrukken dat deze lijst niet limitatief is. Bij de uitvoering van het cultuurbeleidsplan en bij de opstelling van het integrale beleidsplan voor de bestuursperiode 2007-2012 kunnen nog wijzigingen worden aangebracht.

In onderstaand financieel meerjarenplan wordt de financiële ondersteuning van de gemeente Oud-Turnhout weergegeven voor de komende zes jaar. Deze bedragen worden in euro uitgedrukt.

		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitleendienst (135)	<i>gewone dienst</i>	1.800	1.836	1.873	1.910	1.948	1.987
	<i>buitengewone dienst</i>	8.000	0	0	0	0	0
Toerisme (561)	<i>gewone dienst</i>	145.682	150.013	158.891	161.108	162.922	165.237
	<i>buitengewone dienst</i>	136.525	110.000	0	0	0	0
Cultuur (762)	<i>gewone dienst</i>	584.620	589.695	594.872	600.152	605.538	611.032
	<i>buitengewone dienst</i>	15.500	0	0	0	0	0
Bibliotheek (767)	<i>gewone dienst</i>	291.180	297.004	302.944	309.003	315.183	321.486
	<i>buitengewone dienst</i>	21.676	0	0	0	0	0

De besteding aan de bibliotheek, cultuur, toerisme en uitleendienst zijn hierin terug te vinden. Onder de post 'cultuur' behoren ook de ondersteuning aan het gemeenschapscentrum De Djoelen en de ondersteuning aan het verenigingsleven: deze bedragen respectievelijk € 25.550 en € 17.330 (zowel subsidies volgens reglement als start- en projectsubsidies). De indexering van deze bedragen volstaan voor de instandhouding van de huidige werking.

Naast het bestaand culturele leven willen wij met dit beleidsplan nog een stap verder gaan. Wij willen komen tot een geïntegreerd cultuurbeleid, waarbij de kwalitatieve benadering blijft behouden (zie doelstellingen). Volgende prioriteiten willen we nadrukkelijk vermelden aangezien deze een aanpassing van bovenstaande budgetten met zich meebrengen.

- Jaarlijkse deelname aan overkoepelende, thematische initiatieven
→ budget: € 1.000 per jaar
- Start en uitbouw gezamenlijke activiteiten cultuur-toerisme-natuur
→ budget: € 2.000 per jaar
- Participatie en aanbod
→ doelgroepenwerking
budget: € 2.500 per jaar
- Gemeenschapsvorming
→ budget: gebruik van de "één-eurosubsidie" van € 12.600, dat een goedgekeurd cultuurbeleidsplan met zich meebrengt
- Restauratie Kunst- en erfgoedcentrum Hofke van Chantraine
→ budget (raming): € 1.043.694,96 (incl. BTW)

- Bewaren en tonen van cultureel erfgoed
  - ➔ budget: € 2.000 per jaar
- E-cultuur en de evolutie hiervan
  - ➔ aangepaste nieuwe website met interactiemogelijkheden
budget: € 5.500 eenmalig (aanmaak website), daarna € 1.500 per jaar
(deze interactieve website zou ook door andere beleidsdomeinen gebruikt kunnen worden, zoals vb jeugd en sport)
- Profilering jeugd- en cultuurdienst (naar de buitenwereld toe) als een jeugddienst en een cultuurdienst
  - ➔ budget: geen budget vereist
- Personeelsuitbreiding met een voltijds administratief assistent op D-niveau voor de jeugd- en cultuurdienst
  - ➔ budget: € 38.000 per jaar, waarvan € 19.000 op post 'cultuur'

4. BESCHRIJVING VAN HET PARTICIPATIEPROCES

Bij de opmaak van het gemeentelijk cultuurbeleidsplan is de inbreng van de verschillende culturele actoren van groot belang. Dit hoofdstuk beschrijft de acties die ondernomen werden om de bevolking te betrekken bij de opmaak van het cultuurbeleidsplan.

Maar de participatie gaat verder... we blijven immers investeren in een ruim participatieproces. De bevolking zal ook nog de volgende zes jaar de kans krijgen om het beleid mee vorm te geven. Ook dit komt aan bod.

4.1 BIJ DE OPMAAK

4.1.1 Contact met schepen van cultuur

Van bij het begin werd er met de schepen van cultuur overleg gepleegd over de werkwijze en de vorderingen in de opmaak van het plan. De schepen was tevens actief betrokken in de regiegroep en het ganse proces.

4.1.2 Contact met de vorige schepen van cultuur

De vorige schepen van cultuur heeft tijdens de voorbije jaren heel wat ervaring kunnen opdoen in het culturele reilen en zeilen in onze gemeente.

De bibliothecaris en de cultuurbeleidscoördinator hadden een gesprek met haar aan de hand van een vragenlijst. Wat verwacht zij van een beleidsplan? Welke behoeften, uitdagingen zijn er in verband met cultuur?

4.1.3 Regiegroep

Om voor de opmaak van het cultuurbeleidsplan een breder draagvlak te creëren werd een regiegroep in het leven geroepen. Deze bestond uit: de schepen van cultuur, de voorzitter van de cultuurraad, de dienst toerisme-heemkunde, een afgevaardigde van het beheersorgaan van de bibliotheek, de bibliothecaris en de cultuurbeleidscoördinator. De regiegroep vergaderde regelmatig en volgde de opmaak van het plan op de voet.

Naar de toekomst toe zal een werkgroep cultuur regelmatig samenkomen om de verschillende initiatieven te bespreken en eventuele mogelijkheden tot samenwerking te bekijken.

4.1.4 Enquête over cultuurbehoeften

Eind 2005 nam de gemeente Oud-Turnhout de eerste stap in de bevraging van de cultuurbehoeften van haar inwoners. Deze bevraging werd georganiseerd in samenwerking met de buurgemeenten Beerse en Vosselaar. In het kader van de opleiding Bachelor-Na-Bachelor Strategisch KMO – en Retailmanagement, kreeg een groep studenten de opdracht een kwalitatief onderzoek te voeren naar de cultuurbehoeften van de inwoners van Vosselaar, Beerse en Oud-Turnhout. Het rapport over hun bevindingen was het eindwerk voor deze opleiding.

Als meetinstrument werd gekozen voor een enquête die deur aan deur werd afgenomen. Ook aan verenigingen en scholen werden de enquêtes uitgedeeld. In totaal werden 226 enquêtes afgenomen binnen de gemeente Oud-Turnhout, wat een betrouwbaarheid van 95% opleverde.

De vragenlijst bestond uit zowel open als gesloten vragen, die werden opgesteld in samenwerking met de cultuurbeleidscoördinator. De antwoorden hierop schetsten dus een 95% betrouwbaar beeld van de cultuurbehoeften van de Oud-Turnhoutenaren. Deze resultaten vormden een goede vertrekbasis voor het gemeentelijk cultuurbeleidsplan.

4.1.5 Cultuurenquête

De regiegroep stelde een enquête op om de noden en de verwachtingen in verband met cultuur van de inwoners van Oud-Turnhout te peilen. Naast een aantal algemene vragen werden er ook specifieke vragen gesteld over de cultuurdienst, Cultuurpromotie vzw, OC De Djoelen, de bibliotheek, het Hofke van Chantraine en het Bezoekerscentrum Landschap de Liereman. De enquête was beschikbaar in de gemeentelijke gebouwen en kon ingevuld worden op de gemeentelijke website. De inwoners werden via pers, affiches en mailing opgeroepen om de enquête in te vullen.

4.1.6 Praatcafé

De bevolking werd via verschillende kanalen opgeroepen om deel te nemen aan het praatcafé. De socio-culturele verenigingen kregen nog eens apart een uitnodiging. Aan de hand van een aantal stellingen werden de verwachtingen in verband met het cultuurbeleid gepeild. Er daagden heel wat geïnteresseerden op.

Het praatcafé startte met een ludiek rondetafelgesprek, gespeeld door Tinteltoneel. Als voorbereiding hadden zij in de toneelgroep hun ideeën over cultuur besproken. Ze waren tot de vaststelling gekomen dat “cultuur” een vlag is die vele ladingen dekt. Het rondetafelgesprek was hier een weergave van.

De aanwezigen werden in groepjes verdeeld. Er werden vier stellingen met betrekking tot cultuur besproken. Deze stellingen behandelden volgende thema's: informatie, participatie/aanbod, gemeentelijke ondersteuning en het verenigingsleven. Na de bespreking van een stelling in kleine groep, werd verslag uitgebracht voor de hele groep. De cultuurbeleidscoördinator noteerde de belangrijkste punten. De schepenen van cultuur vatte de resultaten op het einde kort samen. De aanwezigen hielden een positief gevoel over aan het praatcafé en zijn bereid om ook in de toekomst deel te nemen aan dergelijke initiatieven.

4.1.7 Terugkoppeling naar de jeugd- en cultuurfunctionaris

De stappen in de opmaak van het geïntegreerd cultuurbeleidsplan en de resultaten van de inspraakacties werden besproken met de jeugd- en cultuurfunctionaris. Deze terugkoppeling ging vanzelf aangezien de cultuurbeleidscoördinator werkzaam is op de jeugd- en cultuurdienst.

4.1.8 Kunstenaars in Oud-Turnhout

Oud-Turnhout is heel wat kunstenaars rijk. Sommigen zijn lid van een vereniging, maar velen werken op individuele basis. Daarom ontvingen ook verschillende kunstenaars een enquête met het verzoek om deze in te vullen.

4.1.9 Muzikaal onderwijs in Oud-Turnhout

De koninklijke fanfare “De Burgerzonen” biedt muzikaal onderwijs aan. De vereniging ontving ook een aangepaste vragenlijst om hun verwachtingen en noden bekend te maken.

4.1.10 Tekenacademie

De tekenacademie van Turnhout heeft een afdeling in Oud-Turnhout, namelijk in gemeenschapscentrum De Heischuur. Zij ontvingen tevens een vragenlijst.

4.1.11 Scholen

Aan de hand van een vragenlijst werden de schoolhoofden van de vier plaatselijke scholen bevraagd over hun verwachtingen in verband met het cultuurbeleid. Hoe kan cultuurparticipatie in de scholen gestimuleerd worden? Welke bestaande initiatieven worden gewaardeerd? Welke punten kunnen nog verbeterd worden? Hoe kan er in de toekomst samengewerkt worden?

4.1.12 OCMW

Met het oog op een zo breed mogelijke participatie van de verschillende doelgroepen werd ook contact gezocht met het hoofd van de sociale dienst van het OCMW. In een gesprek werden volgende vragen behandeld: wat zijn de mogelijkheden voor een eventuele samenwerking? Wat doet het OCMW om cultuurparticipatie voor hun doelgroep te stimuleren? Hoe kan dit uitgebouwd worden?

4.1.13 Raden in de gemeente

De gemeentelijke adviesraden en de gemeenteraad ontvingen eveneens de cultuurenquête. Aan de adviesraden werd gevraagd om de enquête in te vullen als vertegenwoordigers van hun doelgroep. De volgende adviesraden verleenden hun medewerking: gelijkekansenraad, raad voor ontwikkelingssamenwerking, seniorenraad, gezondheidsraad, sportraad, jeugdraad, milieuraad, toerisme Oud-Turnhout en de cultuurraad.

4.2 UITVOERING – EVALUATIE

Het geïntegreerd cultuurbeleidsplan zal bekend gemaakt worden via pers en gemeentelijk infoblad. Het plan zal voor iedereen beschikbaar zijn via de gemeentelijke website met de mogelijkheid om te reageren. Alle gemeentelijke adviesraden zullen tevens het plan ontvangen.

De bibliothecaris en de cultuurbeleidscoördinator zullen ook tijd vrijmaken indien geïnteresseerden om toelichting bij het plan vragen.

In het najaar van 2007 zal het cultuurbeleidsplan teruggekoppeld worden naar de Oud-Turnhoutse bevolking om het inhoudelijk te bespreken. Een brainstorming voor praktische acties om de doelstellingen te realiseren hoort ook tot de mogelijkheden.

Jaarlijks worden actieplannen opgesteld om de doelstellingen van het cultuurbeleidsplan te verwezenlijken. De cultuurbeleidscoördinator zal, in samenspraak met de werkgroep cultuur en de cultuurraad, het actieplan van het volgende jaar opstellen. De cultuurraad zal gevraagd worden om actief mee te denken aan de invulling en om mee te helpen aan de uitvoering van de jaarlijkse actieplannen.

Het beheersorgaan van de bibliotheek stelt jaarlijks, samen met de bibliothecaris, het actieplan voor bibliotheek op. Hierin komen de verschillende acties voor die aan bod zullen komen. Het opstellen van het werkingsverslag dient om na te gaan wat er van het actieplan van het voorbije jaar verwezenlijkt werd.

De werkgroep cultuur zal regelmatig samenkomen om de initiatieven van de verschillende diensten te bespreken en eventuele mogelijkheden tot samenwerking te bekijken.

De culturele diensten zullen maximaal gebruik maken van de verschillende mogelijkheden om het beleid aan de bevolking te communiceren.

Inspraakmomenten zullen herhaald worden telkens er redenen zijn om terug te koppelen. In de helft van de beleidsperiode zal zeker een evaluatie plaatsvinden van de voorbije beleidsperiode om eventuele aanpassingen in het cultuurbeleid door te voeren. Inspraak en participatie zijn immers belangrijk voor het gemeentelijk cultuurbeleid en staan centraal om tot een breed draagvlak te komen.

5. BIJLAGEN

1. de gemeenteraadsbeslissing houdende de goedkeuring van het cultuurbeleidsplan
2. het advies van de cultuurraad over het cultuurbeleidsplan
3. de samenstelling van het beheersorgaan van het gemeenschapscentrum
4. de samenstelling van het beheersorgaan van de bibliotheek
5. het advies van het beheersorgaan van de bibliotheek over het cultuurbeleidsplan

(De bijlagen liggen ter inzage op de cultuurdienst)